NEWSLETTER MŠMT

číslo vydání
2/2012

Operačního programu **Vzdělávání pro konkurenceschopnost**

2007–13

EDITORIAL

Slovo náměstka ministra

Vážení přátelé,

ve druhém vydání newsletteru Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) se dočtete především o ukončení výzev »EU peníze základním a středním školám«. V této souvislosti chceme upozornit příjemce na identifikované nedostatky v dokládaných výstupech. Představíme Vám dvě nové posily do týmu sekce OP VK. K 15. 9. 2012 totiž byli jmenováni do funkcí vrchní ředitel sekce Ing. Štěpán Šmejkal a ředitelka odboru Řízení OP VK Petra Bartáková, MSc. Pevně věřím, že budou personální posilou v naší snaze o zdárný doběh tohoto operačního programu.

Velkým tématem těchto dní je otázka financování projektů vysokých škol ze strukturálních fondů EU. Koncem září se z mého popudu uskutečnila schůzka s představiteli České konference rektorů (ČKR). Cílem setkání bylo projednání podnětů týkajících se administrace a realizace projektů financovaných z EU a nastavení komunikace mezi ministerstvem školství jako řídicím orgánem Operačních programů Vzdělávání pro konkurenceschopnost a Výzkum a vývoj pro inovace. MŠMT i ČKR se shodly na společné snaze o snižování administrativní zátěže. Ministerstvo uvítalo ochotu konference rektorů koordinovat přípravu podnětů ze strany vysokých škol, která výrazně přispěje ke zkvalitnění a řízení celého procesu. Přítomného zástupce ČKR, rektora Technické univerzity v Liberci Zdeňka Kůse jsme upozornili, že v rámci nastavování metodik nemůžeme akceptovat individuální požadavky nemající systémový charakter. Dohodli jsme se rovněž na ustavení pravidelné platformy pro setkávání za účelem snížení četnosti zasílaných dotazů a jejich svodného řešení. Zástupci se budou setkávat pravidelně každý měsíc s předem jasně definovanou agendou. MŠMT vnímá, že pro příjemce mnohdy nejsou dostatečně čitelné kroky a opatření Řídicích orgánů a není porozuměno jejich příčinám. Přijímaná opatření však vždy vyplývají ze závazků ČR vůči EU a jsou činěna na základě požadavků Evropské komise.

V další části newsletteru naleznete rovněž informace o problematice mylných plateb a naší snaze o snižování administrativní zátěže.

Přeji Vám, ať sychravé podzimní počasí neovlivní
žádným způsobem Vaši dobrou náladu.

Ing. Michal Zaorálek
náměstek ministra pro Řízení operačních programů EU

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Personální změny v sekci OP VK

K 15. 9. 2012 byli jmenováni do funkcí dva noví ředitelé: v čele nově zřízené sekce OP VK stanul vrchní ředitel **Ing. Štěpán Šmejkal** a ředitelkou odboru Řízení OP VK byla jmenována **Petra Bartáková, MSc**.

Ing. Štěpán Šmejkal nastoupil do funkce vrchního ředitele jako vítěz otevřeného výběrového řízení, v němž byl jednomyslně vybrán výběrovou komisí z dvaceti dalších kandidátů. Je absolventem Ekonomicko-správní fakulty Masarykovy Univerzity a má mnohaleté zkušenosti s poskytováním komplexního poradenství v oblasti získávání a čerpání dotací z fondů EU pro všechny typy žadatelů. Novému vrchnímu řediteli jsme položili několik otázek:

Jaké předsevzetí si jako vrchní ředitel sekce OP VK kladete?

Mým hlavním cílem je samozřejmě co možná nejúspěšnější doběh operačního programu v tomto programovacím období. Za nejdůležitější nyní považuji sestavení komplexního plánu řízení do roku 2015. Rovněž před námi stojí výzvy, které se vážou k období 2014+. Na druhou stranu stále vidím prostor pro parametrické zlepšování stávajícího nastavení implementační struktury OP a rozhodně prostor pro vyřešení nejpalčivějších problémů. Chtěl bych se také zasadit o vylepšení vnímání OP ze strany veřejnosti, kdy je dle mého názoru na OP VK mnohdy nezaslouženě nahlíženo jako na problematický operační program, především ve srovnání s jinými operačními programy.

Jaká jsou tedy dle Vašeho názoru úskalí operačního programu, který, jak sám uvádíte, je mediálně často kritizován?

OP VK je zcela jistě jedním z nejsložitějších operačních programů u nás, a to jak z hlediska počtu projektů a jejich různého zaměření, tak z hlediska různých skupin příjemců. V neposlední řadě je také potřeba zmínit složitou implementační strukturu OP. To vše vede k nutnosti komplikovaného systému řízení. V posledním roce byl pro OP VK zásadní také audit EK, jehož celkové vypořádání se teprve nyní blíží ke konci. Navenek se audit EK asi nejvíce projeví ve finančních korekcích. U korekcí bych chtěl zdůraznit, že jejich celková výše bude v případě OP VK nižší než u naprosté většiny ostatních OP.

Jak vidíte současnou situaci a výhled do budoucna?

Současná situace není jednoduchá. Velmi pravděpodobně splníme limit EK pro finanční plnění v roce 2012, klíčovým však pro nás bude co největší přiblížení se limitu pro rok 2013. Zde se potýkáme s důsledky několika pochybení v minulosti. Týká se to především nedostatečné personální kapacity v letech 2009 a 2010 a s tím související prodlužování lhůt při administraci ŽOPek, dále zpoždění ve vyhlašování výzev a celá řada problémů souvisejících s projekty IPn, především nevyčerpání alokace výzev pro IPn a nadhodnocené rozpočty již realizovaných projektů. Nově také bohužel i rušení realizace již schválených IPn projektů.

Je něco, co Vás nějakým způsobem na novém působišti překvapilo?

Do funkce jsem šel s představou člověka přicházejícího ze soukromé sféry, že ve státní správě najdu velký prostor pro zvyšování produktivity a výkonu u svých budoucích spolupracovníků. Po prvním měsíci však musím přiznat, že jsem velmi mile překvapen přístupem a nasazením mých nejbližších spolupracovníků a že mnoho lidí v soukromé sféře by se od nich mohlo učit.

Novou ředitelkou odboru Řízení OP VK byla jmenována **Petra Bartáková, MSc.**

»Problematikou strukturálních fondů EU se zabývám již od roku 2006, a to nejprve poskytováním poradenství v oblasti získávání a čerpání dotací či působením na pozicích projektového managemen tu projektů operačních programů. V mé dosavadní kariéře jsem se dále věnovala poradenství v oblastech evropských záležitostí, energetiky a telekomunikací. Vystudovala jsem London School of Economics.

Ve své praxi na Ministerstvu školství jsem měla možnost získat zkušenosti s komplexním řízením OP VK z pozice tajemnice a později ředitelky kabinetu náměstka skupiny zodpovědné za implementaci operačního programu. Za mého téměř ročního působení na ministerstvu školství jsem se aktivně podílela na řešení současných problémů v OP VK a to i skrze vyjednávání na úrovni národní a na úrovni Evropské komise. Osobně jsem se účastnila vyjednávání s Evropskou komisí k otázce Auditu a odblokování plateb v OP VK od samého počátku procesu.

Ráda bych z pozice ředitelky odboru Řízení OP VK měla možnost nadále zásadně ovlivňovat realizaci tohoto programu s cílem aktivně předcházet možným problémům v souvislosti s ukončováním implementace OP VK a zajistit, aby co největší objem alokovaných prostředků byl smysluplně a efektivně využit ve prospěch českého vzdělávání a celkově přispěl ke zvýšení konkurenceschopnosti české ekonomiky. Z hlediska krátkodobého horizontu je zásadní otázka odblokování plateb ze strany Evropské komise, které očekávám do konce roku 2012.

V této pozici spatřuji možnost dalšího profesního a osobnostního rozvoje v mnou preferované oblasti.«

Výsledky mimořádného Monitorovacího výboru OP VK

Dne 13. září 2012 se v prostorách MŠMT uskutečnilo mimořádné zasedání Monitorovacího výboru Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Za přítomnosti zástupců Evropské komise v čele s panem Aurelio Ceciliem byly projednány zásadní otázky vnitřní a vnější realokace a byla potvrzena **tzv. specifická výběrová kritéria**.

Na základě zprávy Nejvyššího kontrolního úřadu (NKÚ), která hovořila o tom, že ministerstvo školství doposud údajně nepředložilo Monitorovacímu výboru OP VK ke schválení všechna výběrová kritéria projektů, bylo takto opětovně učiněno právě na jeho mimořádném zářijovém zasedání. I když monitorovací výbor operačního programu schválil použití specifických hodnotících kritérií již v roce 2007, pro vyjasnění celé situace byla tato kritéria znovu ještě jednou odsouhlasena.

Dalším tématem jednání byla otázka **vnitřní a vnější realokace**. Po diskuzi schválil monitorovací výbor přesun 1 miliardy korun do Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a 111 milionů korun do Operačního programu Praha – Adaptabilita. V rámci vnitřní realokace OP VK pak byla přesunuta suma 1,6 miliardy korun z prioritních os 3, 4 a 5 do prioritní osy 2 (**výzvy určené pro vysoké školy**). Tyto finanční prostředky tak budou určeny na kvalitní projekty v zásobnících výzev č. 20, 28 a 30.

Identifikované nedostatky v dokládaných výstupech v rámci akce »EU peníze školám«

Realizace projektů »EU peníze školám« již značně postoupila. Tento text je věnován zkušenostem z administrativních kontrol monitorovacích zpráv a z realizovaných kontrol na místě.

Chceme poukázat na nedostatky a chyby především ve výstupech jednotlivých šablon, ale také v dalších podkladech, které realizaci výstupů dokládají. Pro příjemce v oblasti podpory 1.5 EU peníze středním školám je tento text důležitým vodítkem, které jim pomůže vyvarovat se podobných chyb.

Každý druh šablon klíčové aktivity má jasně stanoven způsob, jak musí příjemce v průběhu realizace projektu doložit, že aktivita daná šablonou proběhla podle pravidel stanovených Příručkou pro žadatele a příjemce. Zároveň je také v této Příručce uvedeno, jaké podklady musí být u příjemce k dispozici pro kontrolu na místě.

Základním předpokladem samozřejmě je, že podklady doložené k jednotlivým monitorovacím zprávám odpovídají podkladům, které jsou k dispozici u příjemce.

Kompletní článek věnovaný této problematice naleznete na následujícím odkazu. Prosíme příjemce, aby tomuto textu věnovali patřičnou pozornost!

www.msmt.cz/strukturalni-fondy/identifikovane-nedostatky-v-dokladanych-vystupech-v-ramci

Akce »EU peníze školám« zaznamenala úspěch

Ministerstvo školství ukončilo příjem žádostí o dotace do akce »EU peníze základním školám«. Na základě výsledků této výzvy lze hovořit o velkém úspěchu. Peníze z evropských fondů (Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost – OP VK) se dostaly takřka do všech mimopražských škol po celé ČR.

V rámci snahy o co nejjednodušší administrativu vytvořilo MŠMT unikátní systém tzv. »šablon«. Právě díky nim podalo žádost o dotaci 97,7 % mimopražských ZŠ – jednalo se o 3 811 z celkových 3901 základních škol. V programu »EU peníze základním školám« bylo k dispozici celkově 4,5 miliardy korun. Základní školy si ve finále podaly žádosti za 4,2 miliardy.

Základní školy měly největší zájem o šablony směřující k inovaci výuky prostřednictvím nových informačních technologií (ICT), v oblasti přírodních věd a o šablony zvyšující čtenářskou a informační gramotnost žáků.

Pro střední školy běžel v první polovině letošního roku obdobný program na šablony pod názvem »EU peníze středním školám«. V tomto programu bylo k dispozici celkově 1,5 miliardy korun. Střední školy si ve finále podaly žádosti o dotaci za 1,4 miliardy. Jednalo se o 1 116 středních škol z celkového počtu 1217, tedy o 91,7 % ze všech mimopražských SŠ.

Problematika **Metodického dopisu č. 23**

Metodický dopis č. 23 se vztahuje na veřejné zakázky vyhlášené až po 1. 7. 2012, tedy od data účinnosti metodického dopisu.

Jednou z podmínek čerpání finančních prostředků z OP VK je efektivita výdajů. Efektivita a hospodárnost je také jedním z kritérií pro posouzení způsobilosti výdajů při proplácení žádostí o platbu během realizace projektu. Z těchto důvodů Řídicí orgán pro žadatele a příjemce (PM/FM) projektů připravil výše uvedený metodický dopis obsahující seznam obvyklých cen pro nejčastěji pořizované vybavení a zařízení z prostředků OP VK.

Jedná se o indikativní seznam běžně nakupovaných předmětů a jejich běžnou, nikoliv však nepřekročitelnou cenu. To v důsledku znamená, že uvedené běžné ceny jsou spíše pomocným kritériem pro PM/FM pro určení, zda nedochází k porušení pravidel hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti.

Záměrem metodického dopisu rozhodně není příjemci stanovit povinnost nakupovat pro potřeby projektu pouze určité, v metodickém dopise uvedené komodity, a to pouze do výše uvedené hodnoty. Nicméně na základě těchto cen lze určitým způsobem eliminovat např. riziko stanovování příliš vysoké předpokládané hodnoty a tím způsobit nehospodárné využití veřejných prostředků. **Z výše uvedeného tedy vyplývá, že v případech, kdy výsledná cena z veřejné zakázky přesahuje Řídicím orgánem stanovenou tzv. cenu obvyklou, jež je uvedena v metodickém dopise, má zadavatel postupovat stejně jako doposud, tedy respektovat zákon o veřejných zakázkách a jiné právní předpisy**, ovšem s tím, že následně bude PM/FM posuzovat, zda bylo překročení ceny opodstatněné, odůvodněné a hospodárné vzhledem k předmětu plnění.

Může například nastat situace, že zadavatel má v úmyslu zadat veřejnou zakázku na větší množství spolu souvisejících předmětů a následně jeden z nich překročí obvyklou cenu, i když jako celek bude výsledná cena přijatelná s ohledem na obvyklé ceny a hospodárnost. V takovém případě samozřejmě bude PM/FM zkoumat především dodržení pravidel hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti vynaložených prostředků. Pro vyvarování se překročení stanovené obvyklé ceny u vymezených komodit lze z pohledu Řídicího orgánu doporučit stanovit předpokládanou hodnotu veřejné zakázky dle těchto obvyklých cen. Výše uvedené doporučení je plně v souladu se zákonem.

Cílem metodického dopisu je nabídnout zadavatelům, kteří nemají příliš velké zkušenosti s poptáváním takovýchto předmětů, určitou představu za jakou cenu lze specifikované zařízení a vybavení poptávat. V zásadě lze tedy říci, že se jedná o průzkum trhu, který má zabránit nakupování poptávaných předmětů za příliš vysoké ceny, resp. neodpovídající tržní ceně a pokud by došlo k výraznému překročení těchto cen bez odpovídajícího zdůvodnění ze strany příjemce, bude Řídicí orgán postupovat tak, že budou tyto náklady považovány za nezpůsobilé z důvodu porušení pravidel hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti dle zákona č. 320 /2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění.

Celý text metodického dopisu č. 23 naleznete zde:
www.msmt.cz/strukturalni-fondy/metodicky-dopis-c-23-obvykle-ceny-zarizeni-a-vybaveni

Informace o mylných platbách

Vzhledem ke stále narůstajícímu počtu nesrovnalostí typu podezření na porušení rozpočtové kázně spočívající v tzv. **mylných platbách či mylných převodech** *(přičemž mylným převodem se pro tyto účely rozumí převod finančních prostředků z projektového účtu na jiný bankovní účet a chybou dotčené prostředky jsou v plné výši z vlastní iniciativy příjemce vráceny na projektový účet, kdy současně platí, že daný výdaj nebyl příjemcem předložen poskytovateli ke schválení v rámci žádné z žádostí o platbu)*, si Řídicí orgán OP VK vyžádal od Ministerstva financí přesný výklad termínu »porušení rozpočtové kázně« či »neoprávněného použití prostředků«, se kterým pracují zákony č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), a č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, resp. bylo pro současnou rozhodovací praxi vyžádáno stanovisko Ministerstva financí, zda výše popsaná mylná platba či mylný převod naplňuje definici neoprávněného použití poskytnutých prostředků potažmo definici porušení rozpočtové kázně dle zmíněných zákonů. Současně řídicí orgán vyzval Ministerstvo financí k provedení legislativní změny.

Navrhovaná legislativní změna se týkala úpravy či doplnění definice neoprávněného použití poskytnutých prostředků o následující ustanovení:

»Za neoprávněné použití poskytnutých prostředků není považován chybný převod poskytnutých prostředků z bankovního účtu užívaného pro projekt na jiný bankovní účet, jsou-li chybou dotčené prostředky příjemcem v plné výši z vlastní iniciativy vráceny na bankovní účet užívaný pro projekt. Současně musí platit, že dotčené prostředky nebyly předloženy poskytovateli ke schválení jakožto výdaje uskutečněné v souvislosti s projektem.«

Úmyslem Řídicího orgánu bylo touto změnou legislativy zefektivnit systém řešení nesrovnalostí, eliminovat administrativní náročnost a podpořit hospodárnost procesu šetření nesrovnalostí.

Argumentace pro provedení legislativní změny byla podložena zkušenostmi z praxe týkající se rozhodování finančních úřadů potažmo Ministerstva financí či Generálního finančního ředitelství o porušení rozpočtové kázně a posléze prominutí vyměřených odvodů. V mnoha případech »mylných plateb« (bez rozdílu, v rámci jakého časového okamžiku byla mylně odvedená částka vrácena zpět na účet projektu) finanční úřady vydávají výroky ve znění, že nebyly shledány důvody pro konstatování porušení rozpočtové kázně. Bylo připuštěno, že existují i případy, kdy taková zjištění finanční úřad za porušení rozpočtové kázně označil. V těchto situacích však po podání žádosti o prominutí (ze strany porušitele rozpočtové kázně) jsou vyměřené odvody Ministerstvem financí potažmo Generálním finančním ředitelstvím promíjeny v plném rozsahu.

Na základě výše uvedeného Řídicí orgán poukázal na neefektivnost a nehospodárnost takto nastaveného systému.

Ministerstvo financí žádost Řídicího orgánu vč. návrhu legislativní změny vypořádalo následovně: V případě zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) mylné platby naplňují definici neoprávněného použití prostředků např. státního rozpočtu, neboť např. v případě dotace ze státního rozpočtu je zde porušeno rozhodnutí o poskytnutí dotace, kde je označen i příjemce dotace. Dle názoru Ministerstva financí řešení problému tzv. mylných plateb nemůže spočívat v navržené legislativní změně, která by navíc mohla mít nežádoucí vedlejší účinky. Ty by mohly spočívat v tom, že převody na jiné účty než jsou určeny, např. v rozhodnutí o poskytnutí dotace, by mohly být činěny úmyslně (např. nahrazení krátkodobé půjčky) bez toho, aby byla šance dokázat, že šlo o úmysl. Tím by bylo významně zkomplikováno stíhání případů porušení rozpočtové kázně.

Co se týče zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, pak reakcí Ministerstva financí je, že záleží výhradně na posouzení správce daně, zda tzv. mylnou platbu bude považovat za porušení rozpočtové kázně a na základě tohoto posouzení vydá platební výměr na odvod. Požadovaná úprava zmíněného zákona situaci dle názoru Ministerstva financí nemůže vyřešit, naopak by ji pravděpodobně dále zkomplikovala.

Na základě výše uvedeného Řídicí orgán OP VK nebude provádět změny v současném nastavení řešení podezření na porušení rozpočtové kázně spočívajícím v provedení tzv. mylné platby a tedy nadále bude pokračovat v současné praxi, tj. posuzování takových zjištění jako podezření na porušení rozpočtové kázně.

Očekávané události – Informace o konání Výroční konference OP VK

Za účasti náměstka ministra školství Ing. Michala Zaorálka proběhne dne 14. listopadu 2012 v prostorách hotelu OREA Pyramida v Praze Výroční konference OP VK. Smyslem akce je informovat o aktuálním stavu implementace programu a prohloubit povědomí odborné i laické veřejnosti o konkrétních aktivitách a reálných přínosech v podobě prezentace vybraných projektů OP VK. Mezi pozvanými jsou zástupci krajů, školských asociací, odborového svazu, zástupci Evropské komise, ale i další zainteresované subjekty. Na programu bude mj. hodnocení dosavadního pokroku v jednáních s Evropskou komisí o obnovení plateb z Evropského sociálního fondu, aktuální stav čerpání vč. výhledu pro příští rok či plán výzev k předkládání žádostí o finanční podporu z OP VK.

Kontakty

Korespondenční adresa:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Odbor Řízení OP VK/Odbor CERA
Karmelitská 7, 118 12 Praha 1

Kontaktní adresa:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Odbor Řízení OP VK/Odbor CERA
Budova CORSO IIA
Křižíkova 34/148, 186 00 Praha 8,

e-mail: opvzdelavani@msmt.cz
www.msmt.cz